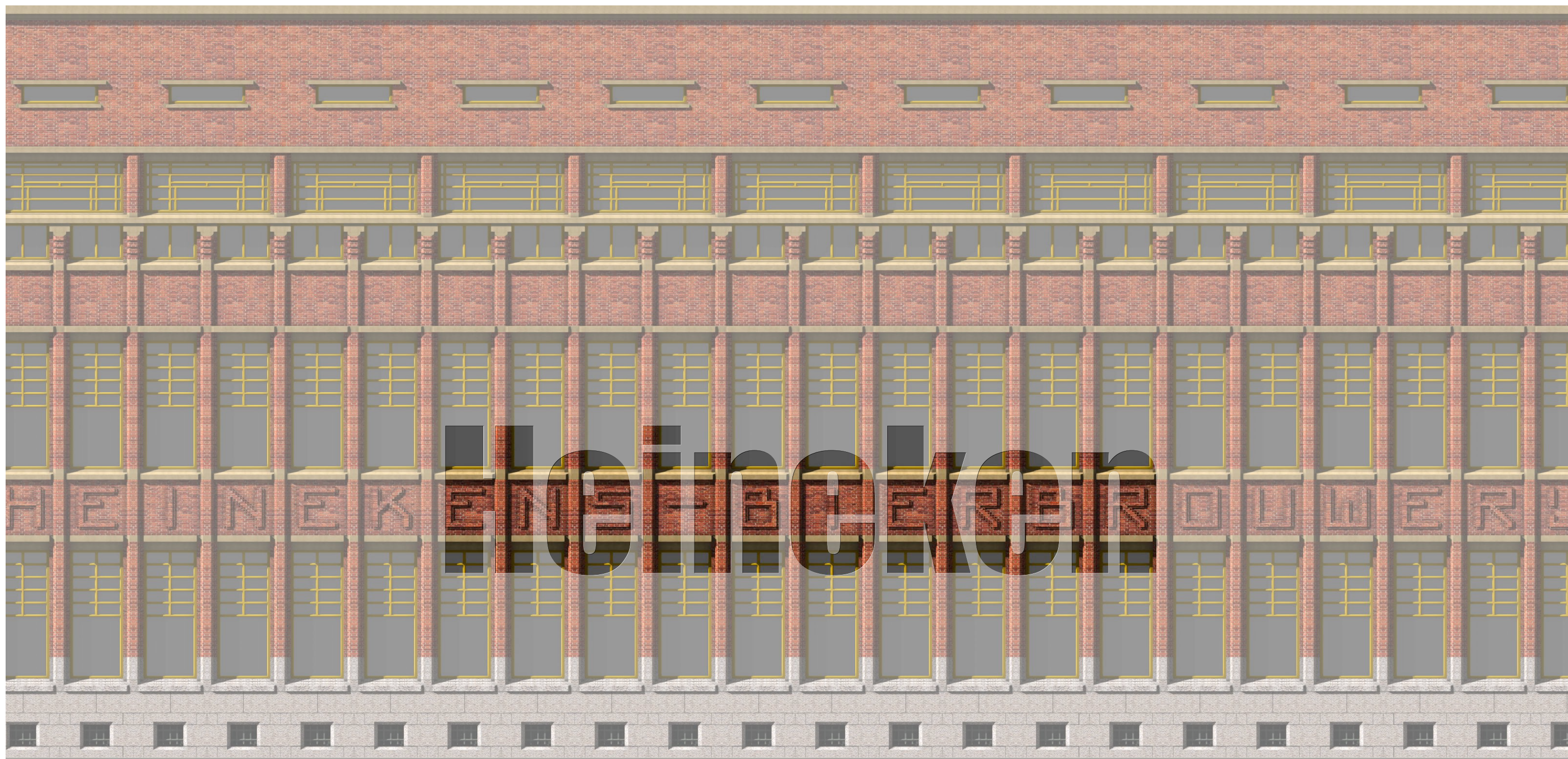

Jeroen Hoorn, architect

i.s.m. MARS INTERIEURARCHITECTEN

project	Heinekens Brouwerij Rotterdam
omschrijving	Verbouwing en uitbreiding van een kantoorgebouw (rijksmonument) aan de Crooswijksesingel 50 te Rotterdam
architect	architect i.s.m. Mars Interieurarchitecten
opdrachtgever	Stadsherstel Historisch Rotterdam
projectnummer	0348
tekenaar	jh/sr
formaat	A3
datum	22 november 2022
fase	aanvraag omgevingsvergunning
tekening	OV-00
onderwerp	introduce/ue/toeliching, historie, archiefstukken, situatie, foto's

Boerderij "Driebergen"
Delftweg 254
3046 ND Rotterdam

jh@.nl
www..nl

m +31 (0)6 23 113 576

architect i.s.m. MARS INTERIEURARCHITECTEN

Introductie

Deze aanvraag omgevingsvergunning heeft tot doel hebben het gehele complex gereed te maken voor een samenhangende, nieuwe levensfase, geënt op de rijke geschiedenis van dit voormalig hoofdkantoor van Heineken aan de Crooswijksesingel.

In december 2020 is vooruitlopend hierop al een vergunning aangevraagd en verleend als “fase 1”, voor een museum en vergaderfaciliteit in de bestaande kamerstructuur, waarin en waaromheen een aantal verhaallijnen rondom de geschiedenis van ‘Heineken’ met elkaar verbonden worden. Deze fase is inmiddels gerealiseerd (zie foto’s in dit boek).

Voorliggend planboek is de aanvraag voor fase 2. Deze fase 2 betreft de grotere ruimtes als onderdeel van de museum en vergaderfaciliteit (met een door Heineken in te vullen museale ruimte als drager) en een uitbreiding van het bouwdeel aan de Crooswijksesingel. De ingrepen betreffen concreet de volgende aspecten en onderdelen:

- Het gebouwencomplex en de betekenis ervan beter op het netvlies van de stad brengen, waarbij de rijke geschiedenis van bierbrouwen en Heineken in Rotterdam, de bijzondere architectuur met diverse tijdslagen en de adressering aan de Rotte, met elkaar verbonden worden, dit alles in overleg met bestaande en nieuwe huurders en gebruikers.
- Het alsnog bouwen van een uitnodigende en in architectuur samenhangende westelijke vleugel, die zo veel mogelijk geënt is op het nooit uitgevoerde oorspronkelijk ontwerp van architect Kromhout. Hierin zijn verwerkt de noodzakelijke aanpassingen ten behoeve van functioneel gebruik in de huidige tijd en hedendaagse regelgeving. Met deze ingreep wordt niet alleen de architectuur en de relatie met de Rotte hersteld en gecomplementeerd, maar ook de oorspronkelijk beoogde functie: ontvangstruimten met horeca voor bezoekers en gebruikers van het complex. Met de realisering van deze horecafunctie (begane grond en dakpaviljoen) op het kruispunt van Rotte, Crooswijksesingel, verlengde Meent en Noordplein krijgt Rotterdam Noord een grand-café-restaurant dat aansluit op die zoals Loos, Hotel New York, en Dudok. Op de eerste en tweede verdieping zullen ruimten worden gemaakt voor verhuur als vergaderlocatie. Het grondvlak hiervoor is slechts deels eigendom en behoeft wijziging in het bestemmingsplan.

- Diverse bouwkundige Ingrepen in het interieur die eveneens tot doel hebben om een breder publiek van huurders en bezoekers te bereiken met een meer divers programma, zoals horeca, museale functies, rondleidingen en vergaderfuncties, alle geënt op de geschiedenis van Heineken hier en afgestemd op de wensen van zittende huurders. We maken zo het individuele karakter van de verschillende gebouwdelen en bouwperiodes beter leesbaar en het monumentale karakter te bekrachtigen. Het ambitieniveau en de restauratievisie sluiten hierbij aan op de reeds gerealiseerde Fase 1.

Deze concepten zijn tot stand gekomen in nauw overleg tussen opdrachtgever Stadsherstel Historisch Rotterdam, [REDACTED] architect (accent op uitwerking uitbouw west) en Mars Interieurarchitecten (accent op uitwerking interieur). Ze zullen de basis vormen voor verdere uitwerking van het interieur met zittende huurders, Heineken, en met nieuwe exploitanten met wie inmiddels huurovereenkomsten zijn getekend.

Ontwikkeling van het programma in het gebouw

Het Heinekengebouw gaat met dit plan van een bedrijfsverzamelgebouw naar een multifunctioneel concept onder de noemer Heineken Gebouw Rotterdam, deels verwijzend naar de letters HEINEKENS BIERBROUWERIJ in de gevel van het rijksmonument. Heineken heeft inmiddels ook officieel toestemming verleend voor het gebruikmaken van de naam.

De kantoorfunctie wordt dus aangevuld met een grand-café en een museum waarin de geschiedenis van Heineken in Rotterdam zal worden verteld. Naast een grote museale ruimte behelst de museumexploitatie ook vergader- en bijeenkomstruimtes met diverse thema's rondom de historie van Heineken, tours door het gebouw (met kleine bierproeverij), met een reeds in fase 1 gerealiseerd winkeltje/ontvangstruimte.

De huidige hoofdentree aan de kant van de Crooswijksesingel wordt hierdoor veel belangrijker. Hier komen straks niet alleen kantoorgebruikers en hun bezoekers binnen maar ook de bezoekers van het museum, tours of een vergaderruimte. Na het bezoek kan men bovendien binnendoor naar het grand-café dat ook een eigen entree op de hoek Linker Rottekade / Crooswijksesingel krijgt.

Om de diverse bezoekers zo goed mogelijk op te vangen is de receptie/ontvangstruimte tijdens kantoortijden bemand (en tijdens de openingen van het museum/tours) en is de intercom komen te vervallen (fase 1). De publiekstoegankelijkheid van het rijksmonument -een belangrijke doelstelling van Stadsherstel- en de beleving van de entreehal krijgen hiermee een enorme impuls.

Rotterdam, 22 november 2022

Stadsherstel Historisch Rotterdam,
[REDACTED] architect,
Mars Interieurarchitecten.

0348 • Verbouwing en uitbreiding van een kantoorgebouw (rijksmonument) aan de Crooswijksesingel 50 te Rotterdam
22 november 2022 • OV-00 • foto's bestaande toestand

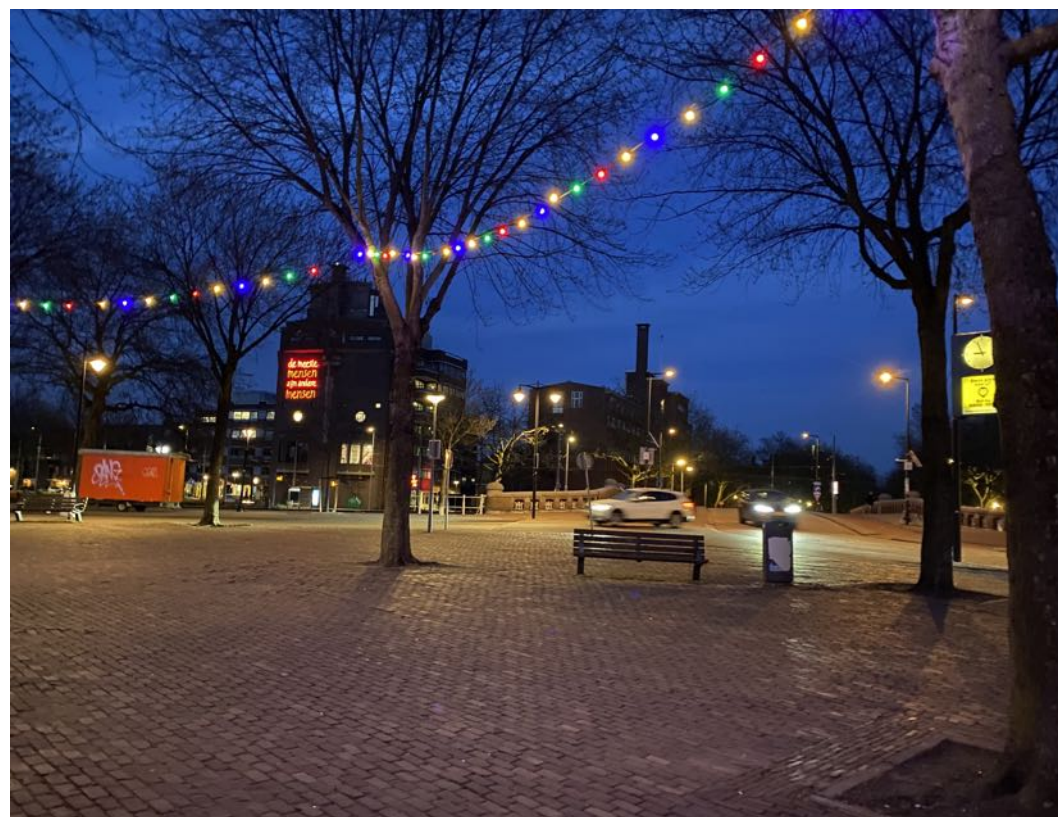
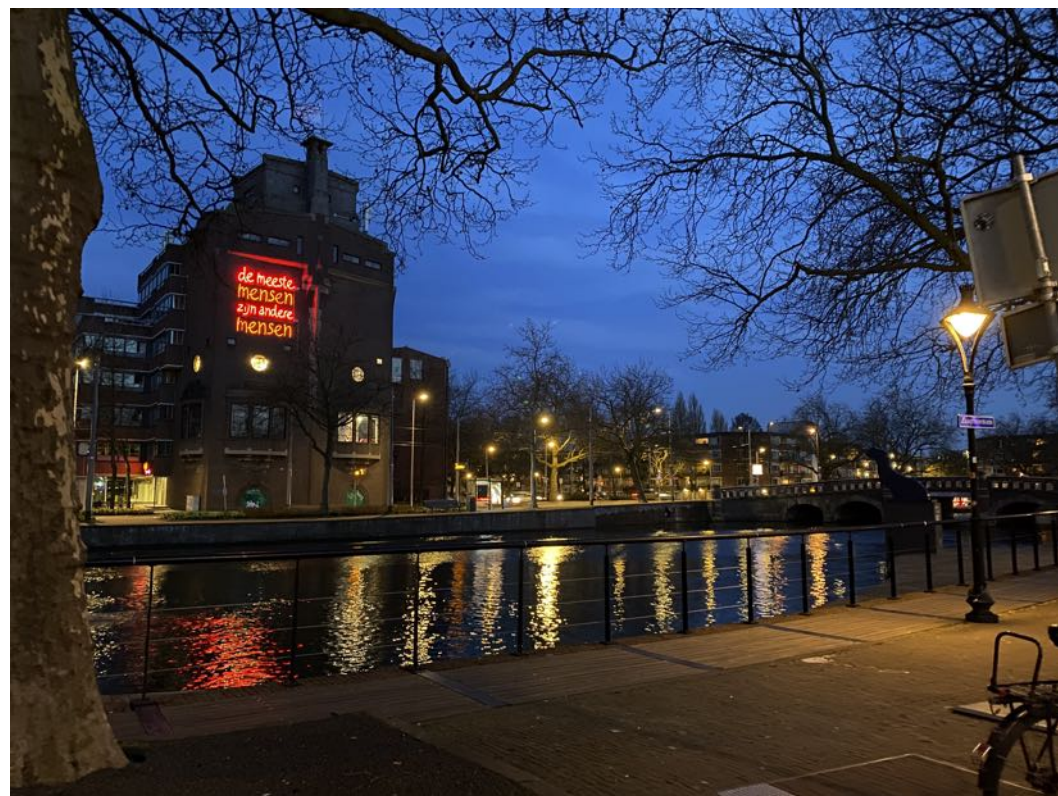
architect i.s.m. MARS INTERIEURARCHITECTEN

0348 • Verbouwing en uitbreiding van een kantoorgebouw (rijksmonument) aan de Crooswijkse singel 50 te Rotterdam
22 november 2022 • OV-00 • foto's bestaande toestand

architect i.s.m. MARS INTERIEURARCHITECTEN

0348 • Verbouwing en uitbreiding van een kantoorgebouw (rijksmonument) aan de Crooswijksesingel 50 te Rotterdam
22 november 2022 • OV-00 • foto's bestaande toestand

architect i.s.m. MARS INTERIEURARCHITECTEN

0348 • Verbouwing en uitbreiding van een kantoorgebouw (rijksmonument) aan de Crooswijksesingel 50 te Rotterdam
22 november 2022 • OV-00 • foto's bestaande toestand

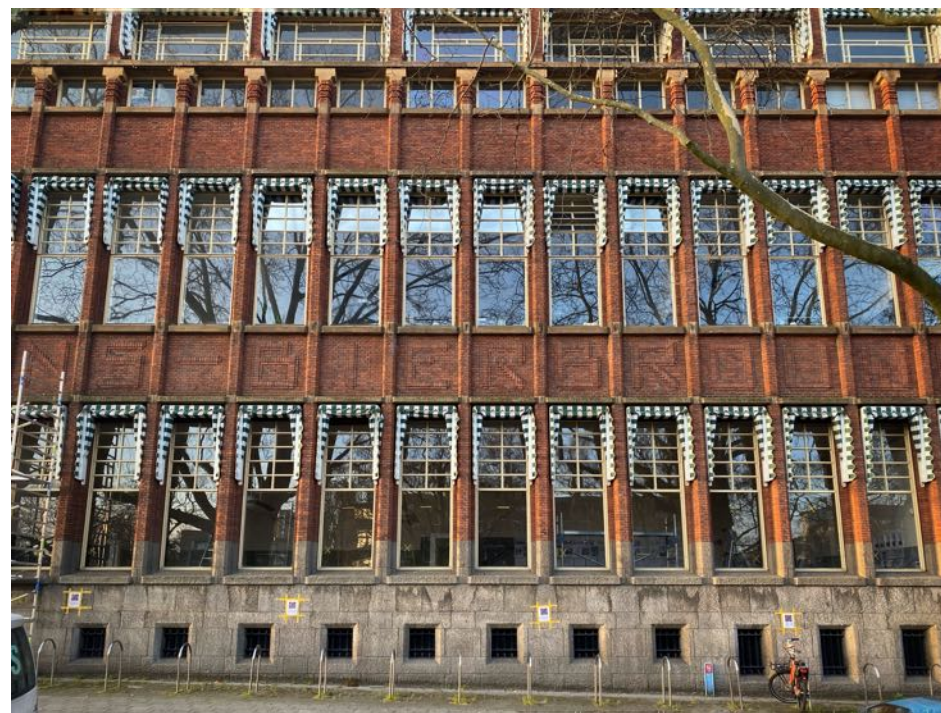
architect i.s.m. MARS INTERIEURARCHITECTEN

0348 • Verbouwing en uitbreiding van een kantoorgebouw (rijksmonument) aan de Crooswijksesingel 50 te Rotterdam
22 november 2022 • OV-00 • foto's bestaande toestand

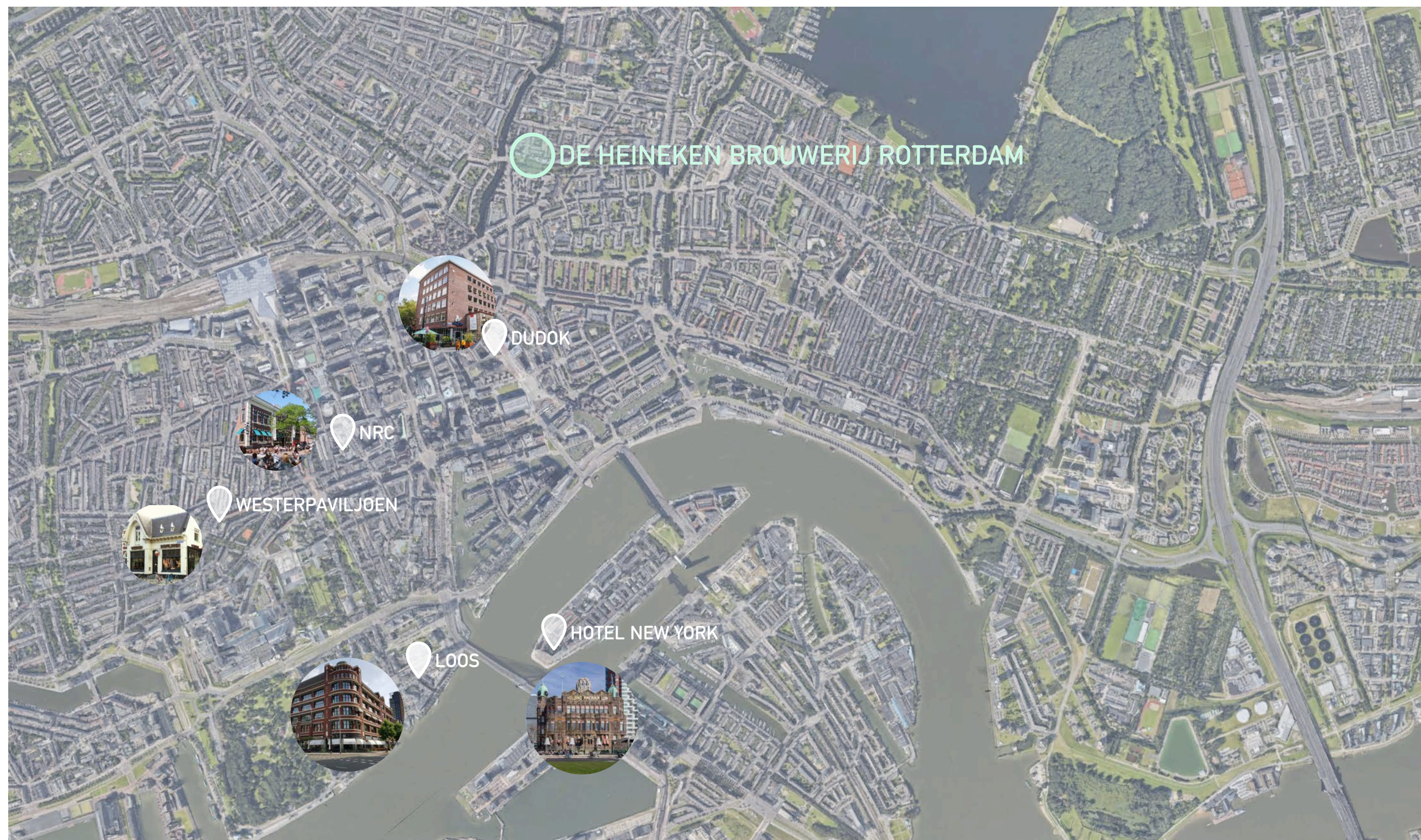

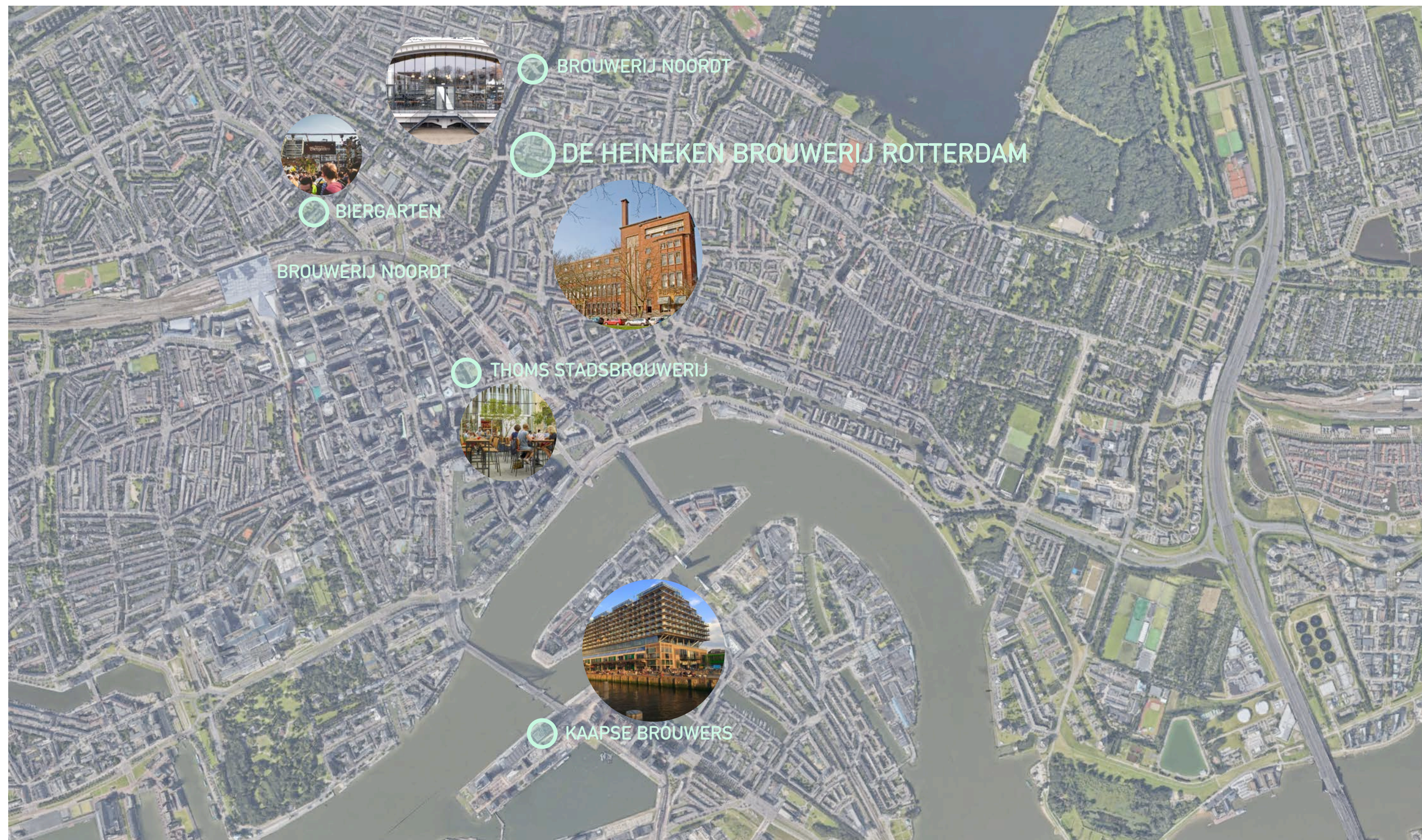
architect i.s.m. MARS INTERIEURARCHITECTEN

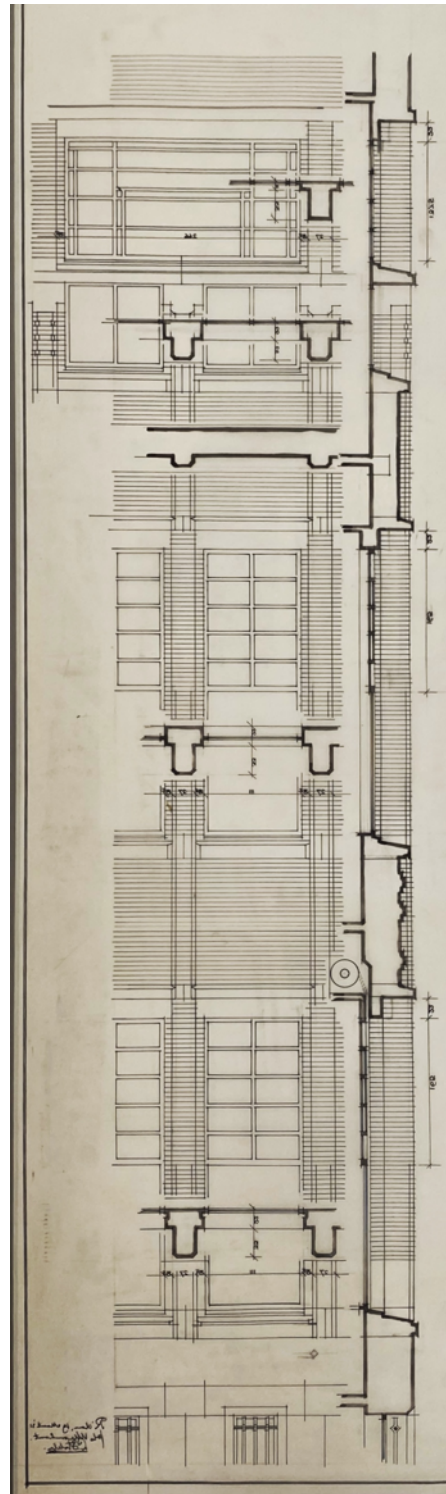
0348 • Verbouwing en uitbreiding van een kantoorgebouw (rijksmonument) aan de Crooswijksesingel 50 te Rotterdam
22 november 2022 • OV-00 • foto's bestaande toestand

Exterieur | Architectuur bestaand

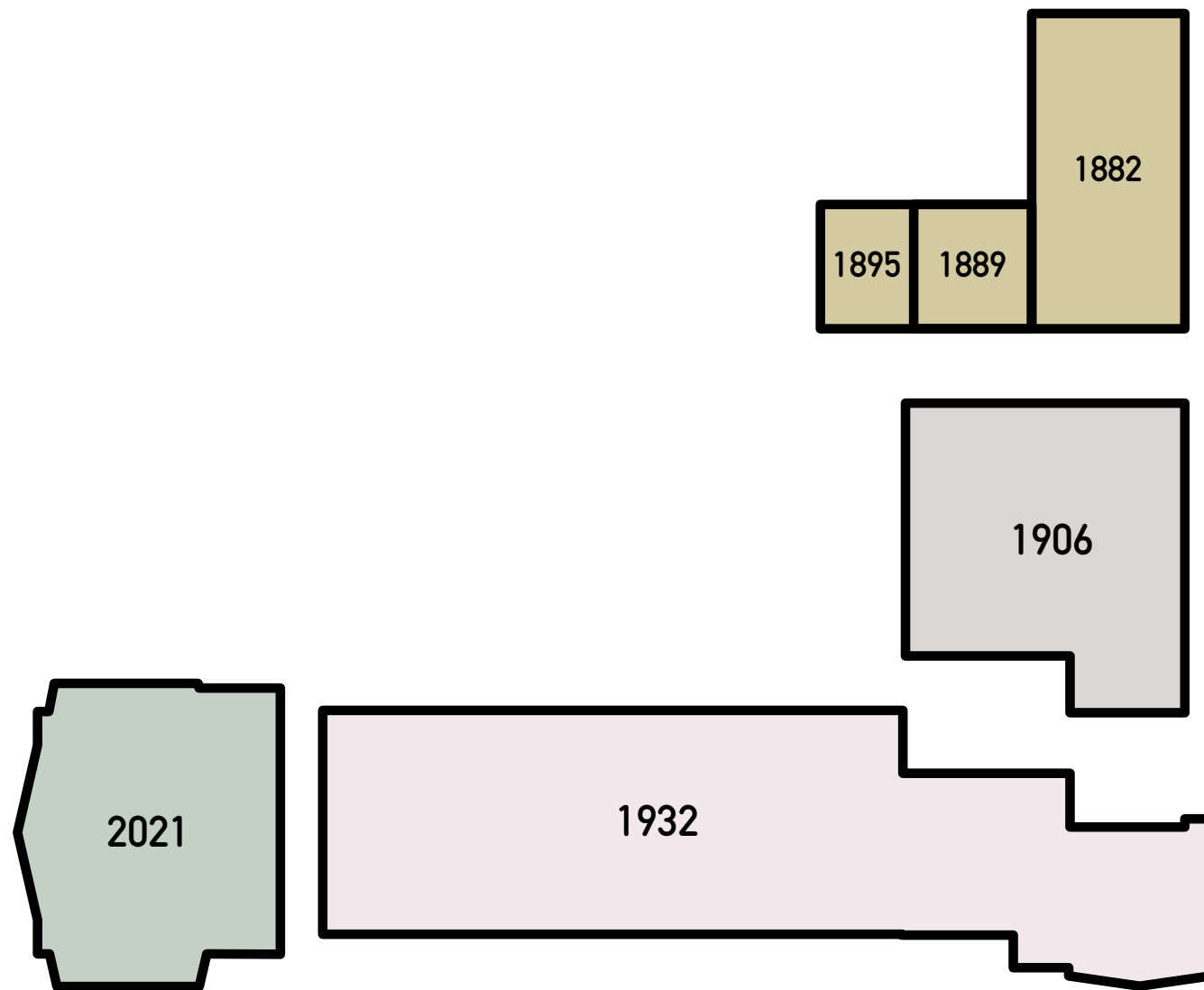
Voorafgaand aan het ontwerp voor het kantoorgebouw ontwierp Kromhout ook de transportbrug, de silo en de ziederij (zie afbeeldingen). Hoewel door de crisis en functionele eisen soberder van aard, laten de rijk gedetailleerde ontwerptekeningen voor het hoofdkantoor zien dat hij deze gebouwdelen niet alleen als functionele opdrachten zag, maar zeker ook als een kans om een representatieve en verhalende mantel om het grotere brouwerijstadje heen te leggen. Zoals bij vrijwel al zijn ontwerpen is dit zowel letterlijk te zien, zoals in het beeldhouwwerk bij de hoofdentree boven de tekenkamer -van het kantoorgebouw waar het oogsten van gerst tot en met het afleveren van tonnen bier wordt getoond- als ook in de architectonische opzet van de andere gebouwen. De aan de Rotte geadresseerde gevels van de verschillende gebouwen laten in een nadrukkelijke Art-Déco-plastiek de volgorde in het proces zien: het lossen van graanschepen via een forse transportbrug, het opslaan van granen in de silo's, het brouwen in de ziederij en de kantoorruimten voor personeel.

Ten westen van het kantoordeel, tevens georiënteerd op de Rotte, ontwierp Kromhout als eenheid met het kantoordeel een ontvangst vleugel voor relaties en bezoekers met bierkelder, zaal, en bovenin dienstwoningen. Hiervoor zouden enkele bestaande panden op de hoek aangekocht en gesloopt moeten worden, waaronder café Hollandia dat een nieuwe plek in de ontvangst vleugel zou krijgen. De gevels voor deze ontvangst vleugel lijken, met zowel ontwerpelementen uit het te bouwen kantoorgebouw als uit de bestaande ziederij, een soort verbindende schakel te hebben moeten vormen. De geknikte westgevel naar de Rotte geeft het gebouw een soort boeg-vorm, zoals we die ook uit andere ontwerpen van Kromhout kennen.

Voor het definitieve ontwerp uit het voorjaar van 1931 werd uiteindelijk gekozen de ontvangst vleugel te laten vervallen, waarschijnlijk als gevolg van een bezuiniging in crisistijd. De hoekpanden met daarin ook café Hollandia bleven ook staan en werden later wel gesloopt. Het ontwerp werd hier op een vrij pragmatische wijze aangepast; het werd ingekort en voorzien van een vrijwel blinde kopgevel ter hoogte van de perceelgrens met café Hollandia. De soberheid van de uitgevoerde westgevel laat duidelijk zien dat er Kromhout de ambitie had om de ontvangst vleugel op een later moment alsnog te realiseren.

Het laten vervallen van het ontvangstgebouw werd ook in de publieke opinie betreurd, zo schrijft het Rotterdamsch Nieuwsblad van 29 juli 1931; "Jammer is het dat voorlopig het oude café op den hoek nog blijft bestaan. Met den tuin en de boogschuttersbanen er achter was "Hollandia" een stukje 19de eeuwsch Rotterdam uit den tijd van den snellen groei der stad in de richting van het Noorden. Het café paste beter bij de oude Noorderbrug dan bij de nieuwe en een monumentaler hoekbebouwing zou er stellig op zijn plaats zijn. Het bescheiden hoekpand zal naast het imposante kantoorgebouw geen al te gelukkig effect maken en het zou stellig jammer wezen, als Kromhout niet meer de kans kreeg zijn nieuw ontworpen bouwwerk aan te sluiten op het merkwaardige brouwerijpand, dat hij eenige jaren geleden aan de Rottekade heeft gebouwd. Aan een ander zou de gave oplossing van dit geval niet gemakkelijk vallen".

Jaren erna zijn de hoekpanden alsnog gesloopt, doch de ontvangst vleugel is nooit gebouwd. Hoewel de achtergevel nog wordt beëindigd met een afwijkend, verbijzonderd eindstramien, houdt in de straatgevel het ritme van de kantoorstramien zonder "vlees" of verbijzondering abrupt op en blijft een beeld van een onafgemaakt ontwerp over.

- ① kantoor met laboratorium
- ② kantoorvilla
- ③ hoofdgebouw van Kromhout
- ④ nieuwe kop aan hoofdgebouw

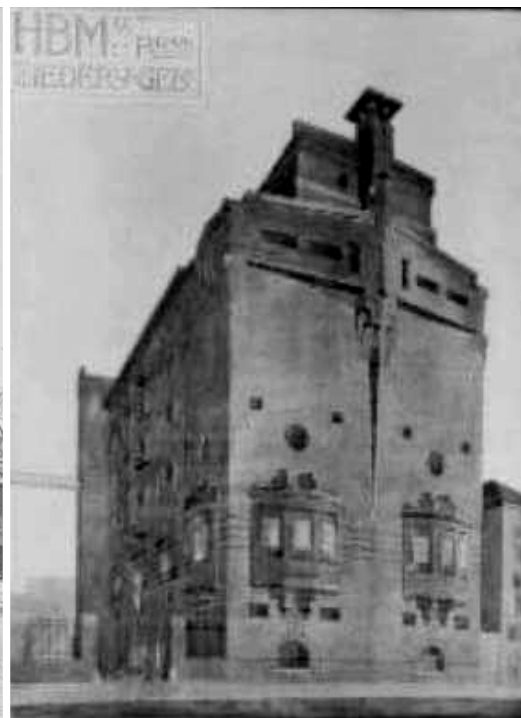
architect i.s.m. MARS INTERIEURARCHITECTEN

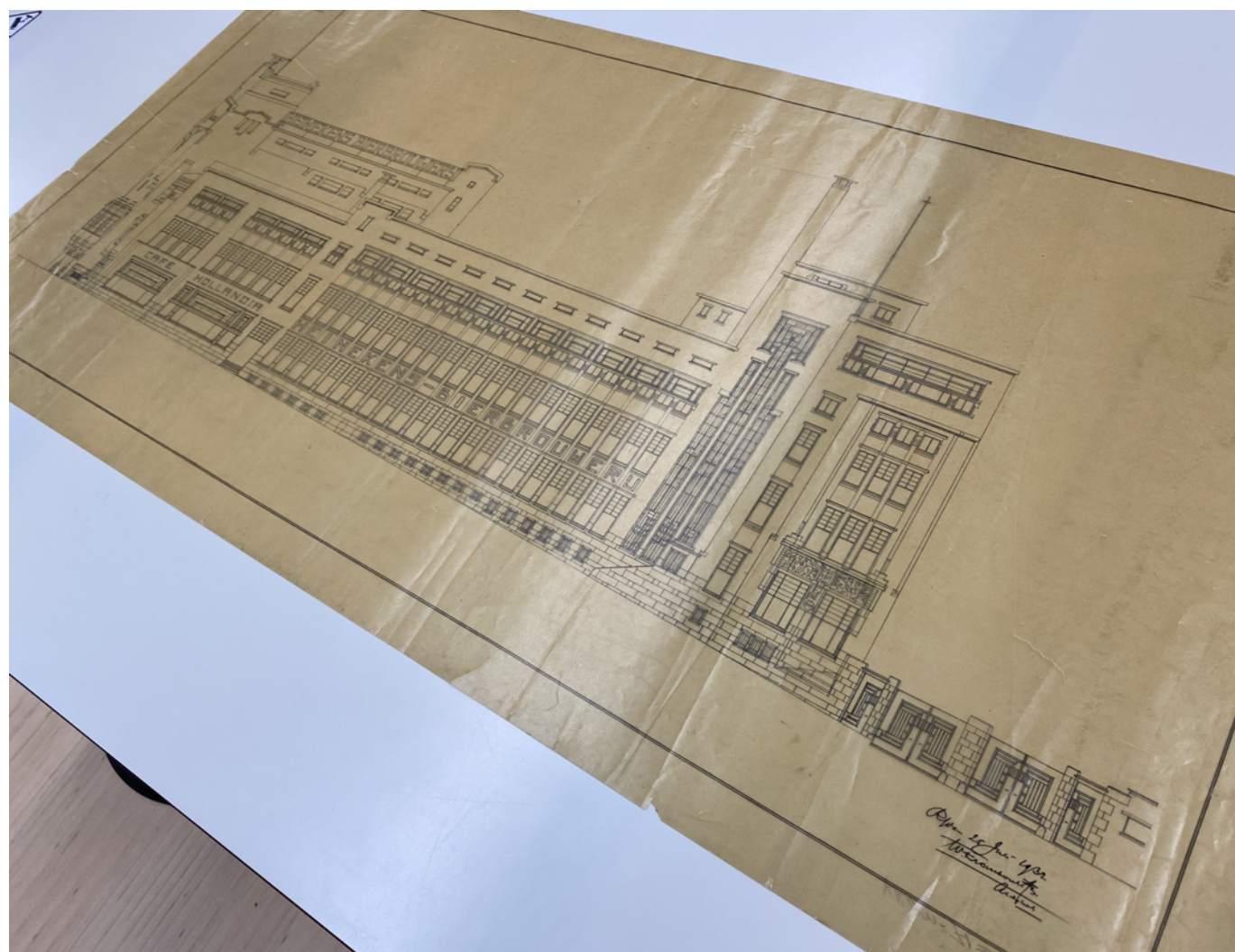
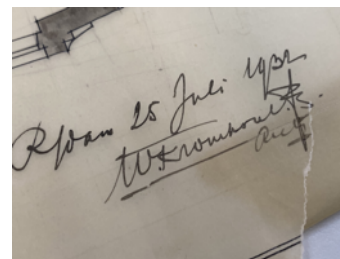
0348 • Verbouwing en uitbreiding van een kantoorgebouw (rijksmonument) aan de Crooswijksesingel 50 te Rotterdam
22 november 2022 • OV-00 • [toelichting](#)

architect i.s.m. MARS INTERIEURARCHITECTEN

0348 • Verbouwing en uitbreiding van een kantoorgebouw (rijksmonument) aan de Crooswijksesingel 50 te Rotterdam
22 november 2022 • OV-00 • kelder - oorspronkelijk plan Kromhout | 1:100

Samenvatting geschiedenis van de kantoren (zoals bij fase 1 beschreven)

De nog bestaande monumentale gebouwdelen van de voormalige Heineken bierbrouwerij zijn gelegen op de hoek van de Crooswijksesingel en de Linker Rottekade. De bierbrouwerij, het terrein en de bijgebouwen waren zeer omvangrijk en kennen een lange geschiedenis van groei en ontwikkeling die gepaard ging met een nagenoeg continue proces van bouwen en verbouwen op verschillende schaalniveaus. Het bouwhistorisch onderzoek van Bureau Polderman (indieningsstuk) geeft een buitengewoon helder beeld van de complexe ontstaansgeschiedenis, en van de bouwhistorie met de verschillende tijdslagen.

Het nog bestaande kantorencomplex is opgebouwd uit grofweg drie gebouwdelen en bouwperiodes. Het oudste deel, het oorspronkelijke kantoorgebouw met laboratorium (1882), de aangebouwde voormalige kantoorvilla (1906) en het huidige hoofdgebouw door Kromhout (1932). Gezien de lange geschiedenis van bouw en verbouw van het complex als geheel is het oudste deel ook het meest verbouwde deel. Met name door een grootschalige verbouwing in 1954 zijn hier zijn buiten de hoofdstructuur en gevel eigenlijk geen historische elementen meer aanwezig herkenbaar.

De later aangebouwde voormalige kantoorvilla is niet meer als zodanig herkenbaar maar het interieur van dit gebouwdeel is nog redelijk intact. Ook het huidige hoofdgebouw door Kromhout heeft nog steeds een evidente kwaliteit. De oorspronkelijke rijkdom in afwerking en materialisering is op een aantal plekken gereduceerd, maar de structuur, de royale verdiepingshoogte, de vele wand- en vloerafwerkingen, de binnen- en buitenkozijnen zijn nog goed als een integraal ontwerp leesbaar.

Huidige kwaliteit

Rond 2000 is het huidige interieur gerestaureerd en aangepast door EGM Architecten. Na oplevering is het gebouw een lange periode gehuurd door o.a. Dock, de Hefgroep en een beperkt aantal andere huurders, met een focus op maatschappelijk werk en zorg, jeugdwerk en jeugdhulpverlening. Naast veel aandacht voor de restauratie van het tegelwerk en behoud van blank houten lambriseringen en trappen zijn de verdere afwerkingen functioneel gekozen. Linoleum in hallen en trappenhuisen, tapijt in de kantoren en zeer veel en zeer wit schilderwerk en platte verlichting. Deze afwerkingen zijn vervolgens consistent toegepast in de drie gebouwdelen.

Fasering

Stadsherstel Rotterdam herpositioneert het Heinekengebouw zoals in de introductie omschreven. Vanwege de pandemie is de planvorming en de realisatie in twee fases geknipt. Fase 1 (zie foto's) is afgelopen jaar gerealiseerd (dossiernummer 5631171 / OMV.20.12.00007) en in april 2022 opgeleverd.

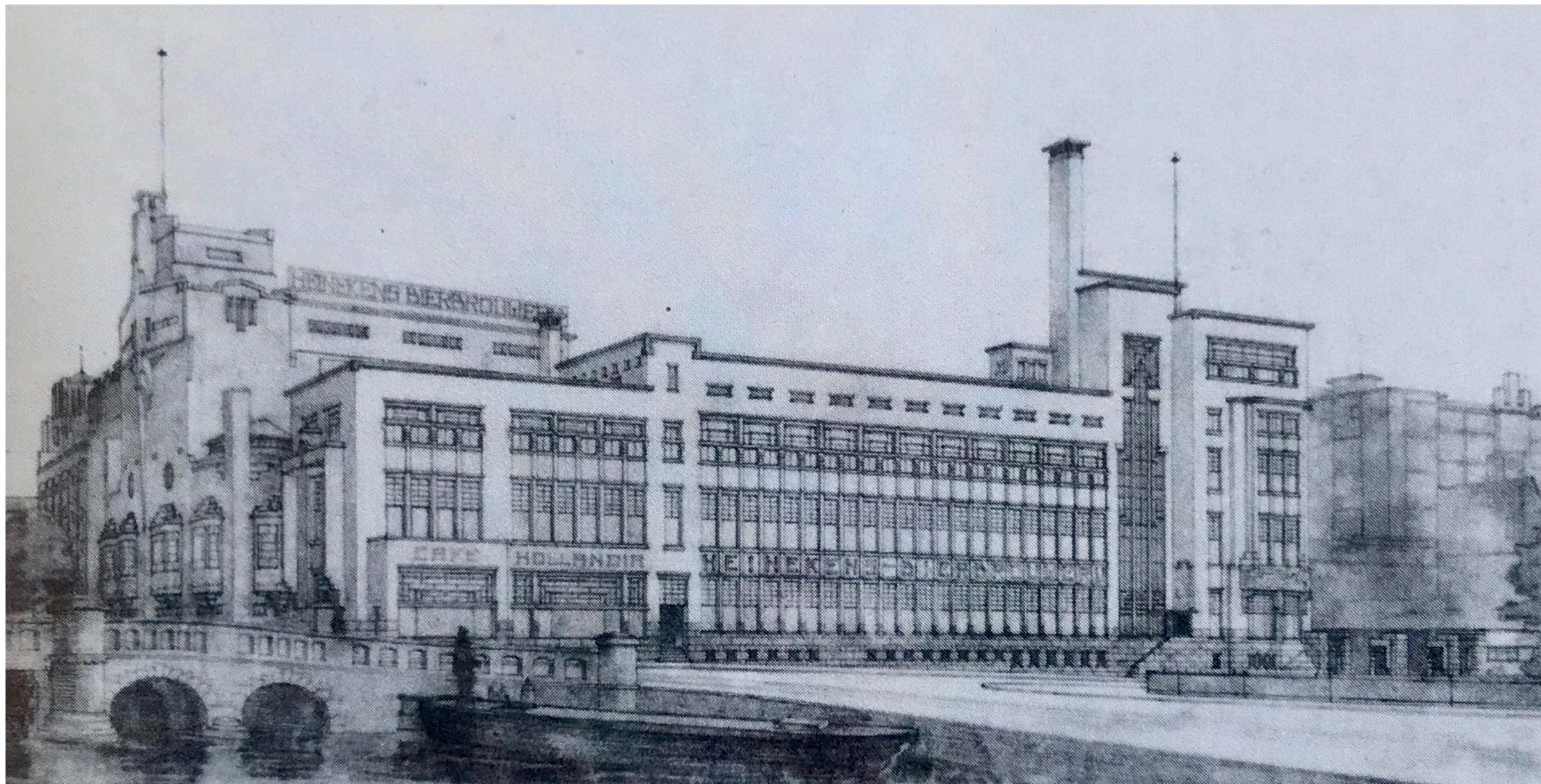
De interieurafwerking van deze fase 2 zal worden ontworpen in overleg met de beoogde exploitanten, in samenhang met de ingrepen uit fase 1

Met deze nu ingediende "fase 2" krijgt het complex 90 jaar na dato alsnog de architectonische en programmatische samenhang en voltooiing die door Kromhout gewenst was.

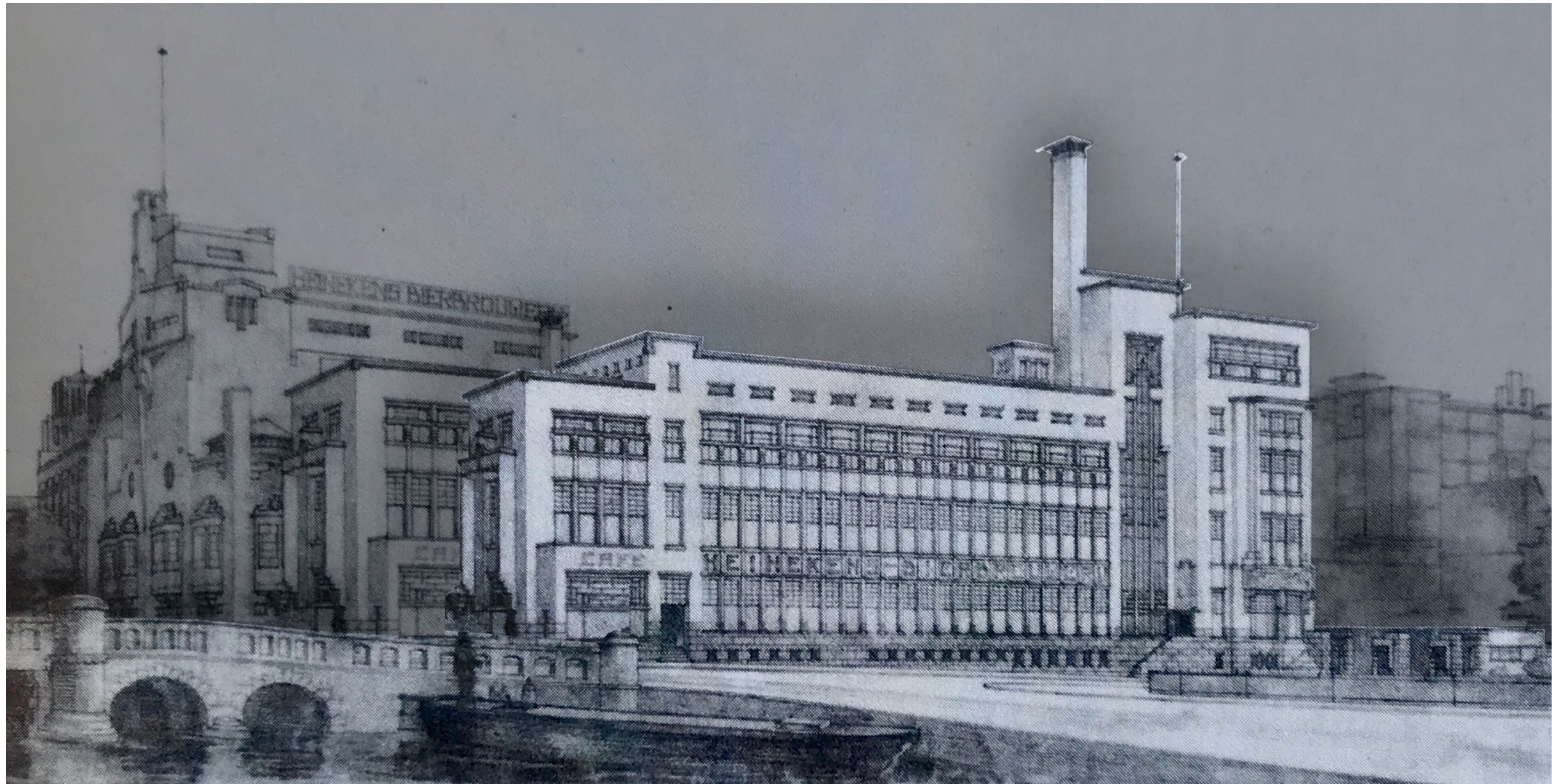
(Zie voor detaillering en materialiseren de impressies en de omschrijving hierboven onder "Exterieur | Nieuwe ontvangstvlugel").

architect i.s.m. MARS INTERIEURARCHITECTEN

0348 • Verbouwing en uitbreiding van een kantoorgebouw (rijksmonument) aan de Crooswijksesingel 50 te Rotterdam
22 november 2022 • OV-00 • massastudie - oorspronkelijk plan Kromhout met nooit uitgevoerde westelijke deel

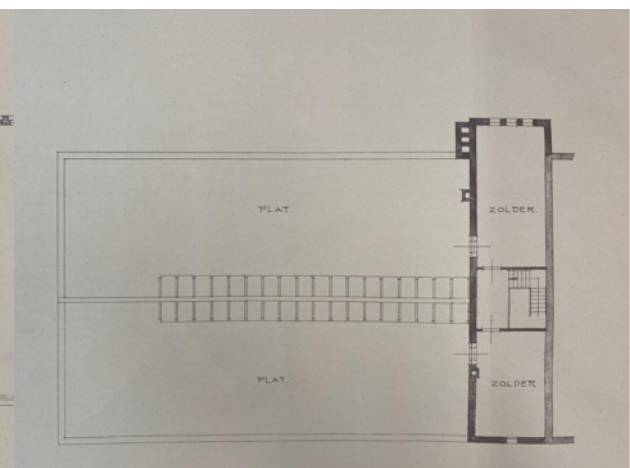
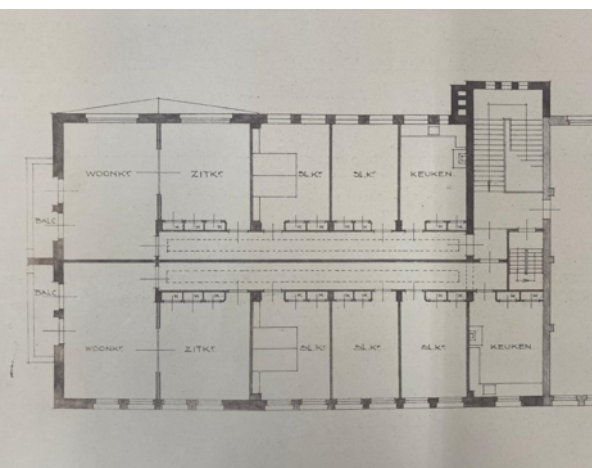
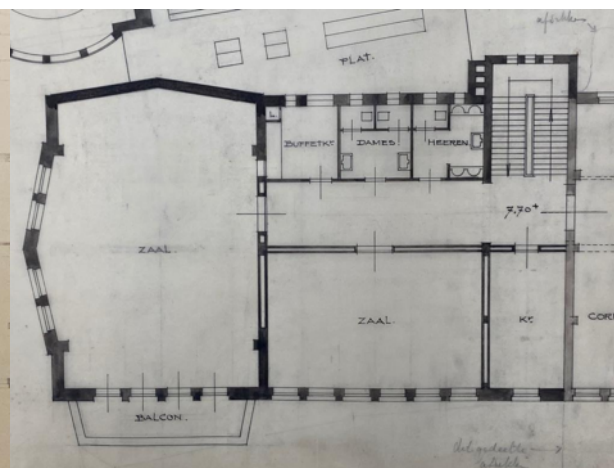
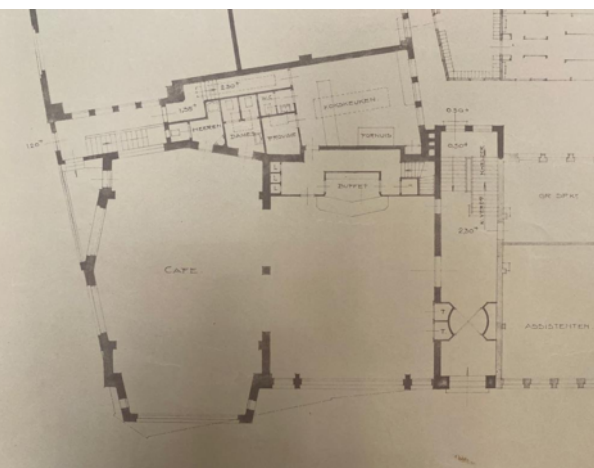
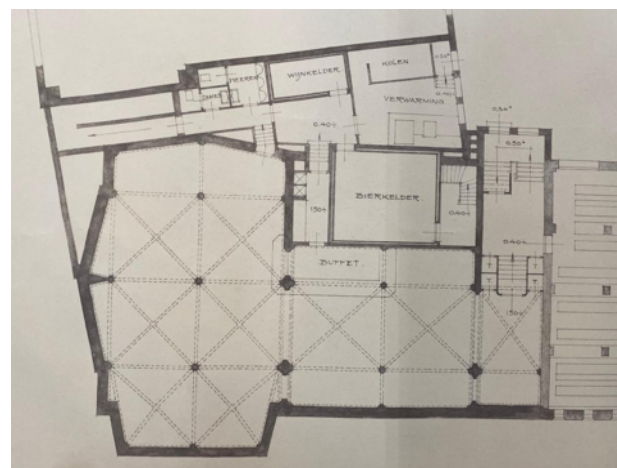
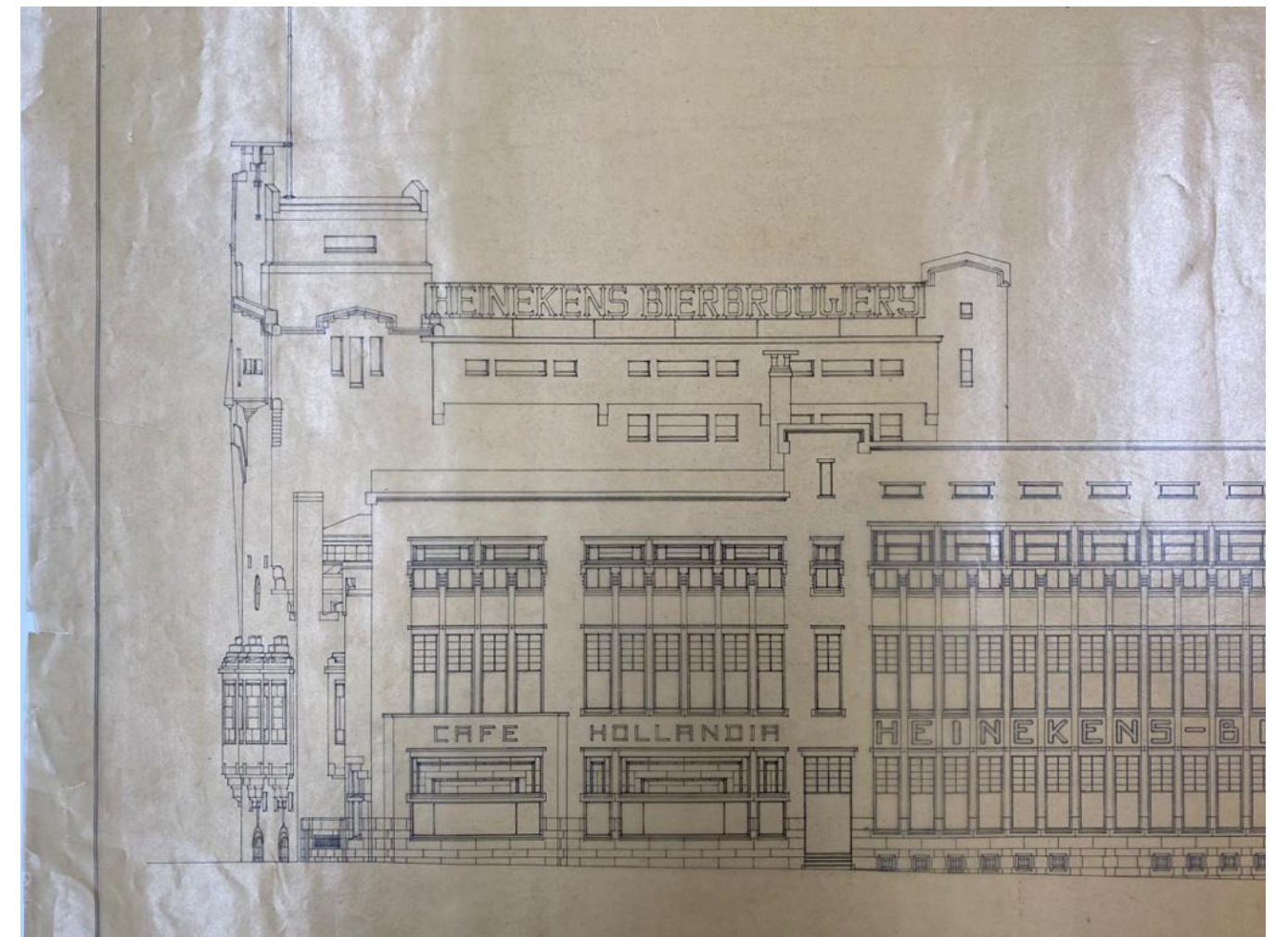
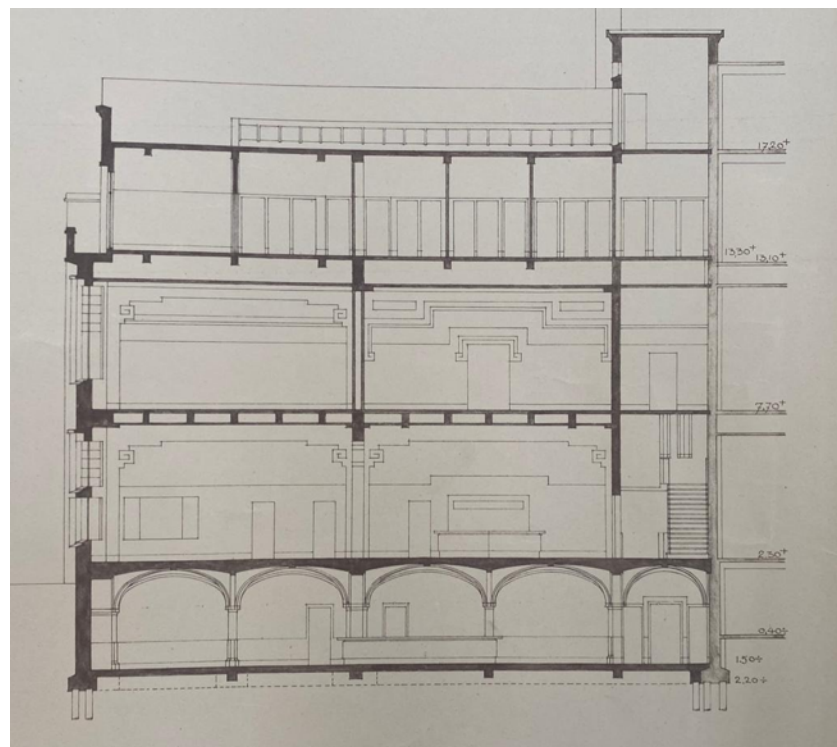
architect i.s.m. MARS INTERIEURARCHITECTEN

0348 • Verbouwing en uitbreiding van een kantoorgebouw (rijksmonument) aan de Crooswijksesingel 50 te Rotterdam
22 november 2022 • OV-00 • massastudie - oorspronkelijk plan Kromhout met nooit uitgevoerde westelijke deel

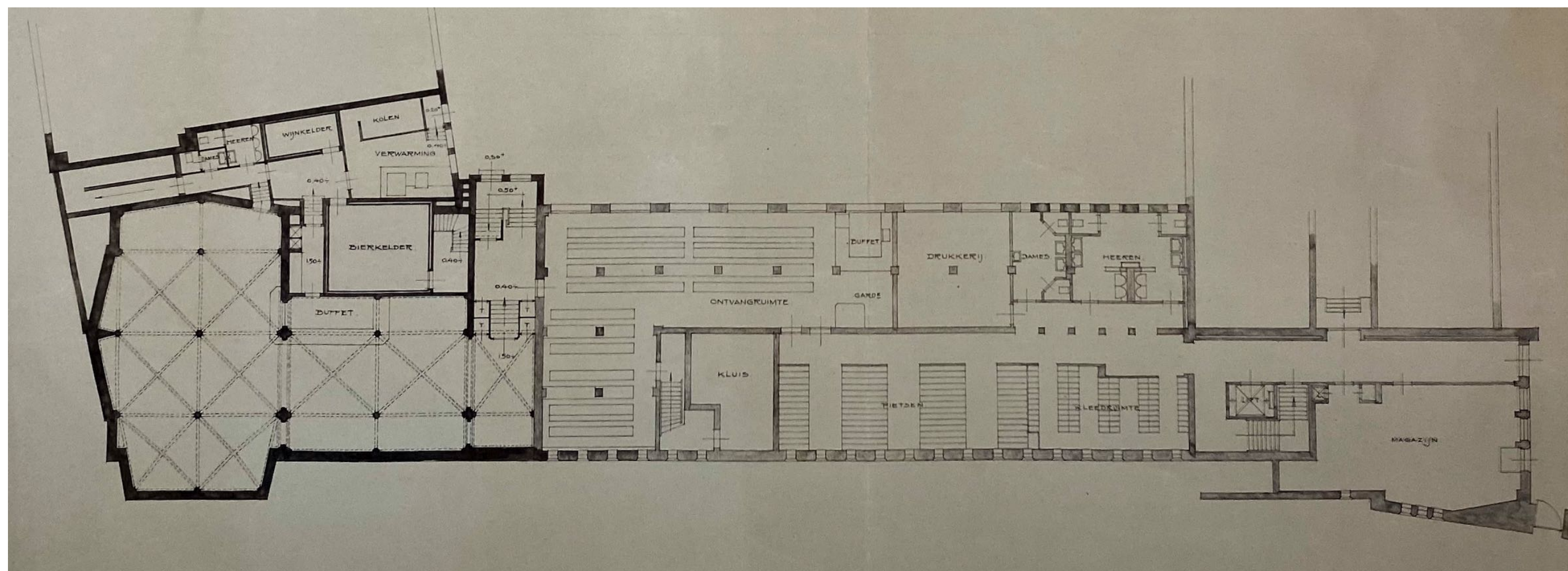
architect i.s.m. MARS INTERIEURARCHITECTEN

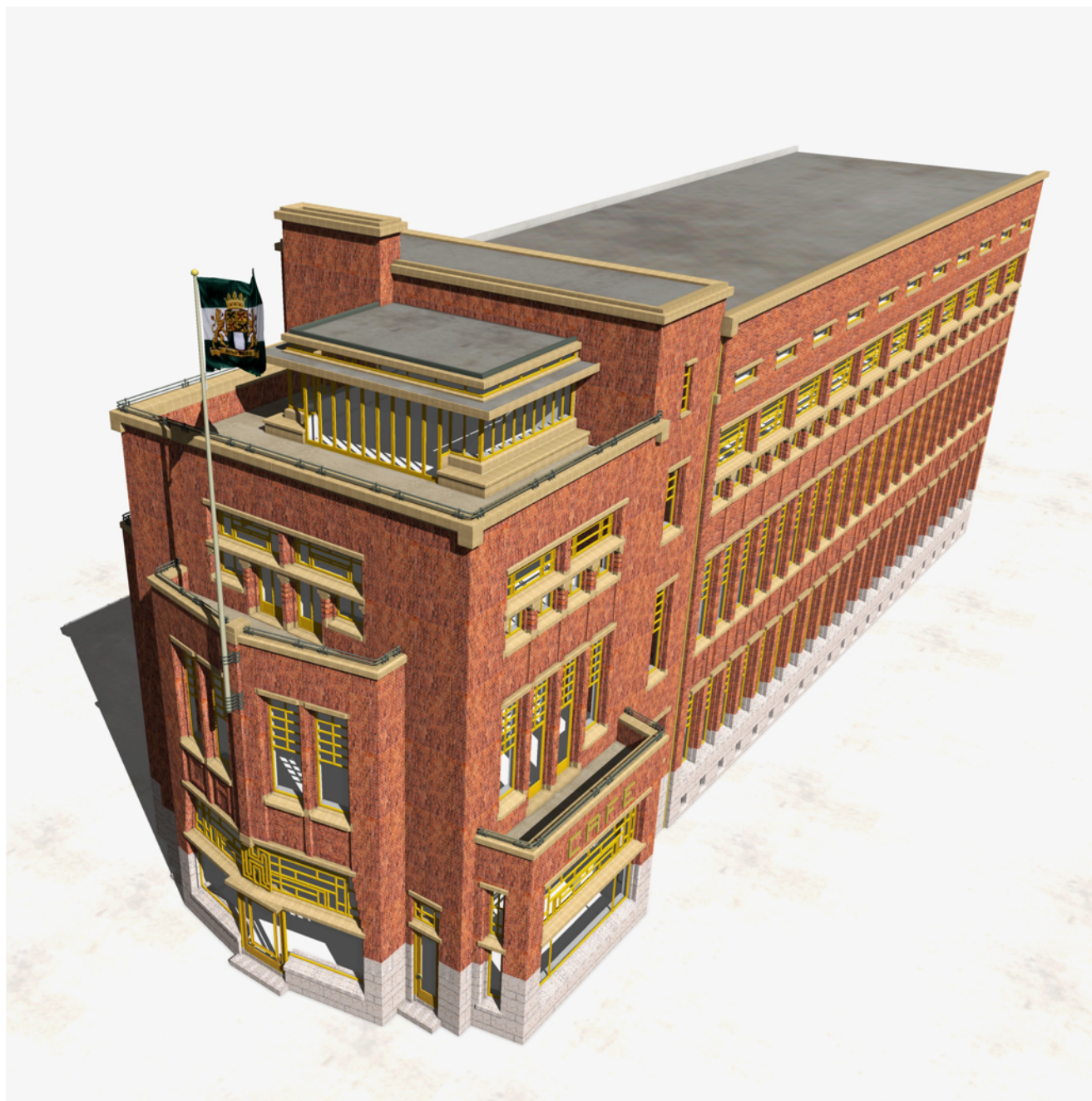

0348 • Verbouwing en uitbreiding van een kantoorgebouw (rijksmonument) aan de Crooswijksesingel 50 te Rotterdam
22 november 2022 • OV-00 • oorspronkelijk plan Kromhout met nooit uitgevoerde westelijke vleugel

architect i.s.m. MARS INTERIEURARCHITECTEN

Exterieur | Nieuwe ontvangstvleugel

Al enige tijd leeft bij de eigenaar Stadsherstel Rotterdam de behoefte om de wat gesloten bel-etage en kelder te voorzien van een horecafunctie met een meer open en uitnodigende serre naar het westen, zoals oorspronkelijk bedoeld en om de publiekstoegankelijkheid van het rijksmonument te vergroten. Deze vraag, en de onaffe uitstraling van het gebouw hier, gaf aanleiding om in de archieven het oorspronkelijk ontwerp beter te onderzoeken. De compleetheid van de daar aangetroffen tekeningen en ook het feit dat er ook toen een ontvangstcafé voorzien was, hebben ertoe geleid deze als uitgangspunt te nemen voor een nieuw ontwerp. Omdat beoogd wordt de oorspronkelijke compositie 90 jaar na dato af te maken, is gekozen voor eenzelfde vormtaal, met geheel dezelfde materialisering en detaillering: volgens bestek een plint uit groene Beuchaer graniet, Maulbronner zandsteen voor dorpels en lateien, stalen kozijnen, en een roodbruine diepgevoegde handvormsteen voor de gevelvlakken.

Om de vleugel toch als een hedendaagse toevoeging leesbaar te maken wordt de dilatatie ter plaatse van de aansluiting tussen oud en nieuw geaccentueerd met een aangelichte strip in messing (zie impressies).

In het oorspronkelijk ontwerp was de ontvangstvleugel uit twee delen opgezet en aanzienlijk langer dan nu gerealiseerd kan worden in verband met belendingen, bomen en kabels en leidingen. Daarom is nu een ingekorte versie ontworpen, geheel voortbordurend op de oorspronkelijk aanwezige en beoogde verhoudingen, gevelritmiek en detailleringen. Dit en diverse andere hedendaagse wettelijke en gebruikseisen maken dat er op ondergeschikte delen aanpassingen in het ontwerp zijn gedaan, geënt op het DNA van het ontwerp van Kromhout.

In deze aanbouw zal, zoals oorspronkelijk bedoeld, op de begane grond een grand-café-restaurant worden gevestigd, in samenhang met de begane grond en kelder van het bestaande middendeel (het betreft hier een functiewijziging). Op de eerste verdieping bevonden zich zalen, en op de tweede twee dienstwoningen met een tussenwand evenwijdig aan de voorgevel, die ook in de gevel enigszins tot uitdrukking kwam. De dienstwoningen zijn niet meer nodig waardoor op beide etages nu ongedeelde en apart te verhuren kantoorruimtes zullen worden gerealiseerd. Ook het dakterras daar bovenop wordt teruggebracht, zij het nu met een dakpaviljoen voor publiek.

0348 • Verbouwing en uitbreiding van een kantoorgebouw (rijksmonument) aan de Crooswijksesingel 50 te Rotterdam
22 november 2022 • OV-00 • impressies te maken westvleugel

0348 • Verbouwing en uitbreiding van een kantoorgebouw (rijksmonument) aan de Crooswijksesingel 50 te Rotterdam
22 november 2022 • OV-00 • impressies te maken westvleugel

Interieur | Programmering en routing

Als gevolg van de herpositionering en de verbouwing zullen meerdere soorten bezoekers van het Heinekengebouw gebruik gaan maken. De nieuwe aanbouw krijgt een zelfstandige entree voor bezoekers van het grand-café-restaurant en het dakpaviljoen en een achteringang voor de nieuwe kantoren, voor als de horeca gesloten is. De huidige huurders van het monument blijven gebruik maken van de bestaande hoofdentree.

Daarnaast zullen de bezoekers van het museum en de vergaderzalen voornamelijk de bestaande hoofdentree gebruiken. Het grand-café-restaurant blijft ook via de gang met de centrale hal verbonden. De huurders en bezoekers van het museum kunnen ook gebruik maken van het grand-café-restaurant en andersom. Als secundaire entree voor huurders en leveranciers van zowel het grand-café restaurant als het museum is ook de bestaande zij-ingang aan de Edouard Jacobsstraat beschikbaar.

Interieur | Algemeen

Het bouwhistorisch onderzoek toont aan dat het interieur van de gebouwdelen verschillend is in mate van aanwezigheid en verschillend is gedocumenteerd op detailniveau. Gesteld kan worden dat het hoofdgebouw van Kromhout zeer gedetailleerd is gedocumenteerd en oorspronkelijke materialen / afwerkingen nog in behoorlijke mate aanwezig zijn. Voor de kantoorvilla uit 1906 is de documentatie een stuk beperkter, maar zijn oorspronkelijke materialen en afwerkingen nog in grote mate aanwezig. Voor het kantoor met laboratorium uit 1882 zijn originele bouwtekeningen (plattegronden) gedocumenteerd, maar de oorspronkelijke indeling en het interieur zijn volledig verdwenen. We stellen voor om het individuele karakter van de verschillende gebouwdelen en bouwperiodes beter leesbaar te maken en het monumentale karakter te bekrachtigen. Met fase 1 is dit rondom de hoofdentree en in het bouwdeel 1906 reeds gerealiseerd.

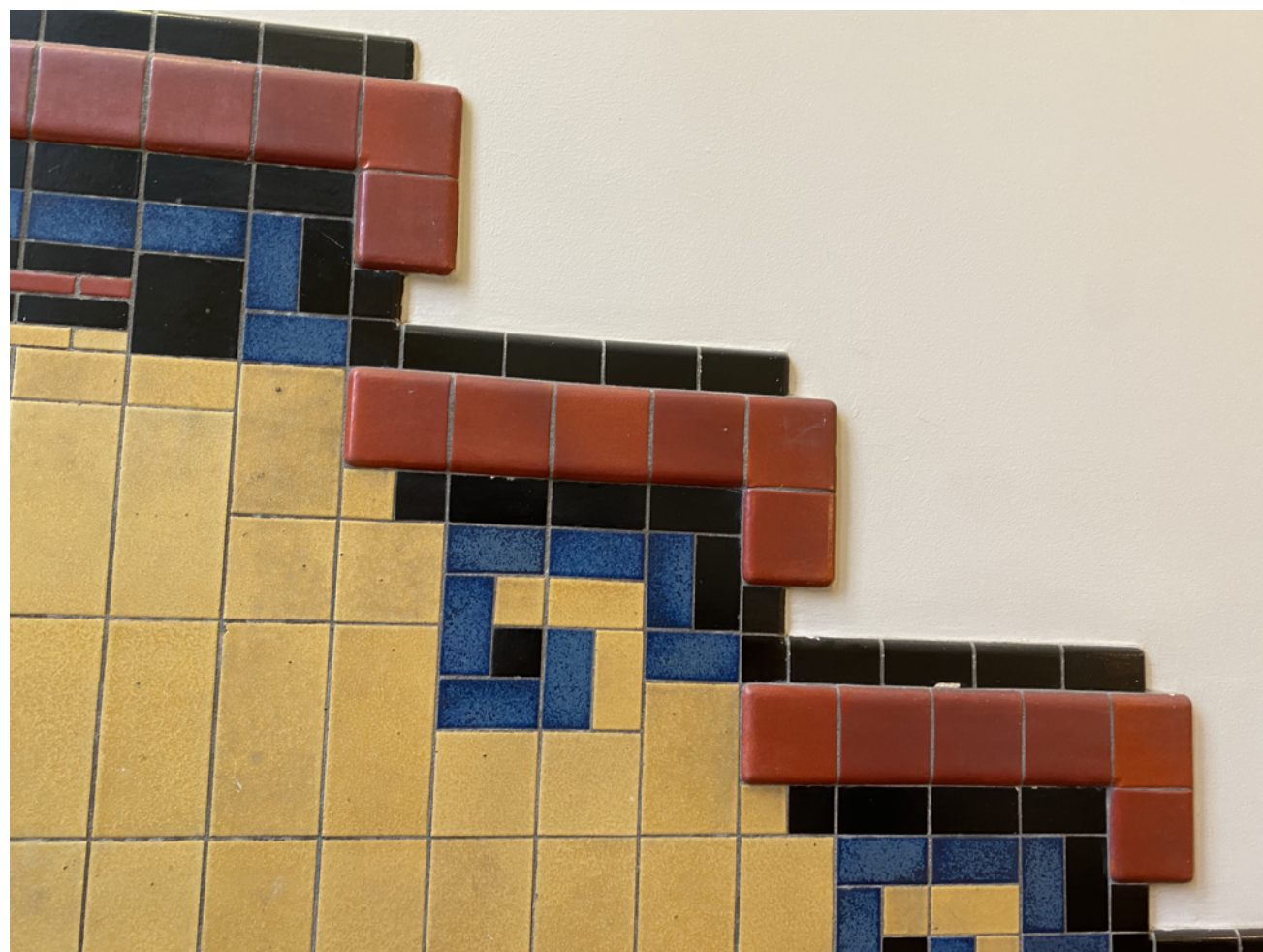
Interieur | Achterbouw

Voor het bouwdeel uit 1882 stellen we voor om de huidige 'verkavelde' kantoorindeling op de begane grond met een indifferente bouwhistorische waarde geheel te verwijderen zodat naast de kamerstructuur van de villa een grotere ruimte ontstaat om grotere groepen te kunnen ontvangen. Deze ruimte ontwikkelt monumentaliteit door zijn hoogte en afmeting en het ritme van de gevelkozijnen. Door alle opeenvolgende verbouwingen zoals beschreven in de bouwhistorische verkenning ontbreken historische detailleringen en is met name de hoofdstructuur monumentaal. Op de verdieping, het oorspronkelijke laboratorium, passen we in beperkte mate de indeling aan. De installaties bevinden zich in de kelder en op de zolder zodat de begane grond en de verdieping vrij blijven van kanaalwerk.

Interieur, hoofdgebouw

Voor de Kromhout-vleugel zijn de doorbraken van een drietal binnenwanden op de bel-etage de belangrijkste wijziging voor het interieur. Deze ingreep is noodzakelijk voor het nieuwe gebruik als grand-café. De originele gangstructuur met tegelwerk blijft geheel intact (geen doorbraken).

We stellen voor om de te verwijderen binnenwanden 'leesbaar' te houden door muurdammen te laten staan. De nieuwe installaties kunnen hier vanwege de bijzondere betonconstructie met dubbele vloeren veelal onzichtbaar weggewerkt worden. In de zoektocht naar het niet hoeven doorbreken van de wand naar de gang (waar met tal van beoogd exploitanten over gesproken is) is de oplossing gevonden door hier de keukens te plaatsen. Hierdoor blijft het oorspronkelijke tegelwerk volledig intact. Er worden hier wel installaties zichtbaar maar dit betreft een reversibele toevoeging.

Interieur | Receptuur afwerkingen

Net als bij de aanvraag voor fase 1 rubriceren we ook voor fase 2 de ingrepen. De wijzigingen zijn in de tekeningen inzichtelijk gemaakt. Op basis van de beschikbare historische documentatie en/of bestaande afwerkingen laten de wijzigingen zich als volgt rubriceren.

a: nauwkeurige reconstructies op basis van goed beschikbaar materiaal uit archieven en aanwezige details;

b: toevoegen van een ingetogen en als eigentijds leesbare tijdslaag, geïnspireerd op bestaande waarden en oplossingen. Dit betreft een voortzetting van de traditie van functionele aanpassingen ten behoeve van nieuw gebruik zoals die altijd al in het complex werden aangebracht, zoals bijvoorbeeld het toevoegen van doorgangen of deuren, zij het meer consistent om het gehele complex meer als samenhangende eenheid leesbaar te maken. Hierbij worden de keuzes en het ontwerp van Fase 1 voorgezet;

c: kleine bouwkundige aanpassingen aan onderdelen met veelal een indifferente monumentwaarde zoals bijvoorbeeld de toiletten. Hierbij worden de keuzes en het ontwerp van Fase 1 voorgezet;

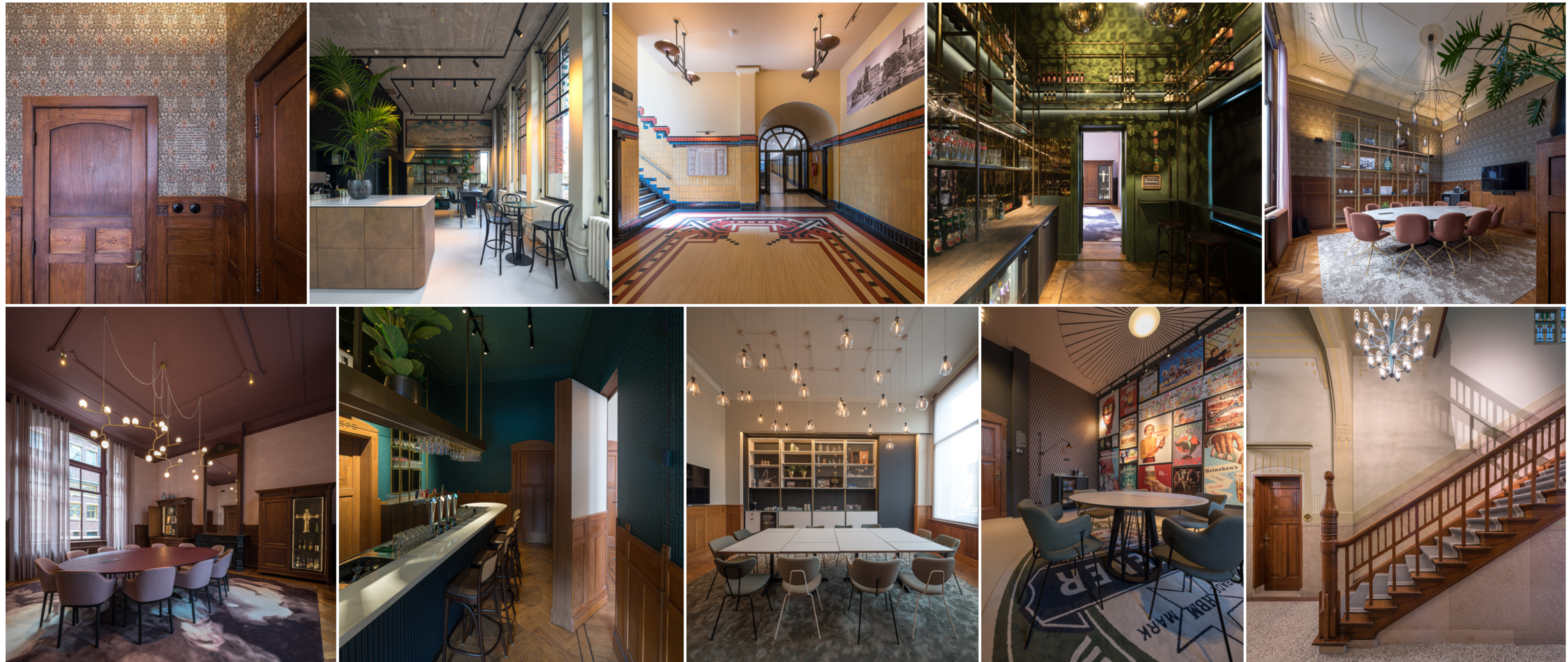
d: reversibele inrichtingen en stofferingen door huurders met bewaking van de afspraken door Stadsherstel Rotterdam.

Ten aanzien van het bewaken van de kwaliteit van restauraties en verbouwingen is Stadsherstel Rotterdam als erkend POM (Professionele Organisatie Monumentenbehoud) en wordt in dat kader beoordeeld door de Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed van het ministerie van OCW. Daarom zal in de verder uitwerking ook veel aandacht zijn voor zaken die niet vergunningplichtig zijn, zoals het herstel van beschadigde tegelwerk, kleurstelling, vaste inrichting, verlichting, en belettering en het opstellen van kaders ten behoeve van reversibele inrichtingen en stoffering door huurders en de begeleiding hierbij.

In de nieuwe opzet wordt ook de kelder publiekstoegankelijk zoals dit oorspronkelijk ook de bedoeling was van Kromhout. Door een doorgang te maken in de kluis kan het publiek de enorme omvang ervaren en de oorspronkelijke deuren en afwerkingen hiervan ervaren.

architect i.s.m. MARS INTERIEURARCHITECTEN

0348 • Verbouwing en uitbreiding van een kantoorgebouw (rijksmonument) aan de Crooswijksesingel 50 te Rotterdam
22 november 2022 • OV-00 • recente interieurongrepen fase 1